EXTISPICIA
CADAVERUM
DECEM

QUÆ SUB
DISSERTATIONIS INAUGURALIS
NOMINE

ANNUENTE INCLYTA FACULTATE
MEDICA,
IN ANTIQUISSIMA, AC CELEBERRIMA UNIVERSITATE VINDOBONENSI PUBLICÆ DISQUISITIONI
SUBMITTIT,

JOANNES SCHNIERER
AUSTRIACUS VIENNENSIS.

IN UNIVERSITATIS PALATIO
DIE 2? MENSIS JUNII MDCCLXXV.

VIENNAE
Typis JOAN. THOMÆ NOBIL. DE TRATTNERN
TYPOGRAPH. ET BIBLIOPOL. AULIC.

Infinita certe docuit prudens cadavérum inſpectio, de quibus ne ſomniaſſent quidem Medici. Illuſtriſſ. *L. B. van* SWIETEN *Comment. Tom. I. Aph. XI. n.* 3.

ILLUSTRISSIMO, MAGNIFICO,

AC CELEBERRIMO

DOMINO

ANTONIO

LIB. BARONI DE

STÖRCK

AUGUSTISS.

IMPERATORIS ET IMPERATRICIS

A CONSILIIS,

ARCHIATRORUM COMITI, STUDII MEDICI CÆSAREO - REG.

PRÆSIDI PERPETUO

PER UNIVERSAS AUSTRIÆ PROVINCIAS

PROTOMEDICO,

SOCIETAT. FLORENT. ACAD. SCIENT. SIEN. ACAD. PRINCIP. HASS. ACAD. LITTER. ROBORET. ACAD. IMP. NATUR. CURIOS. ET INSTITUT. BONON. &c. MEMBRO

NEC NON

NOSOCOMII PAZMARIANI PHYSICO

&c. &c.

SACRUM.

L. B.

Deliberanti mihi, quamnam præ reliquis materiam ad conficiendam Dissertationem inauguralem eligerem, quam ex propriis observatis elaborare valerem, in animo erat, morborum hic Viennæ secundum anni tempora successiones, & mutationes, variamque vario anni tempore requisitam curationem describere: Quum vero huic labori aliquamdiu incubuissem, materiem illam pro dissertatione nimis amplam, gravemque inveni, quam ut ab artis tyrone, licet jam a pluribus annis ob-

ser-

ſervante, digne pertractari poſſet. Quare hac in aliud tempus reſervata, aliam in cadaverum diſſectionibus quæſivi. Hunc in finem ex viginti, quæ cultro ſubjeceram anatomico, rariora ſelegi, & in locum diſſertationis adjectis ad finem aliquot theſibus tradidi: Superſedi ſpeculationibus, & judicioſo Lectori, ſi quid inde in artis emolumentum erui poſſit, dijudicandum reliqui.

CADAVER I.

Quinquagenarius rhedæ meritoriæ auriga nosocomium accessit Pazmarianum mense martio anni 1773. tumidus ingentem in modum femore atque crure sinistris. Quam ab illo expiscari poteram præteritorum anamnesin, sequentibus absolvebatur.

Ante quatuor annos a perspiratione subpressa dolore profundo in dextra abdominis parte paulo supra os pubis quam maxime ferociente corripiebatur, qui sumtis, ut ajebat, carminativis calidis exasperatus, nonnisi curæ antiphlogisticæ cedebat.

Initium vero hujus, de quo sermo, tumoris, repetebat a mense julio elapsi anni, quo sensim in inguine sinistro sese ostendit tumor, quasi ibidem locatæ glandulæ elevarentur; idque sine motus impedimento.

Autumno ingruente non obftante tumoris augmento, pedifque ad motum debilitate, Danubio Hungariam petiit: verum inde reduci dolores per intervalla femur ad pedem ufque fubito pererrantes, greffum tamen non in integrum prohibentes acceffere.

Adplicatis incaffum omnibus tam ab amicis laudatis, quam a Medicis præfcriptis nofocomium petiit.

Examinato femore inveniebatur in ejus fuperiori & antica parte, circa locum, quo herniæ cruralis folita fedes, durities 4. circiter pollices lata, totidem fere longa, cum obfcura ibidem pulfatione admota percipienda manu: tumor albus, renitens univerfi femoris atque cruris nullum inpreffi digiti veftigium relinquebat. Interim æger præter greffus difficultatem nihil queftus inftar valentis dormiit, adpetiit, egeffit.

Verum circa finem augufti malum eo ufque increvit, ut jam non amplius pedi infiftere, multo minus incedere poffet; tumore œdematofo jamjam extremum tenente pedem.

Hac rerum conditione in confilium rogatus celeberr. Chirurgiæ Profeffor Leber curam palliativam fuafit, omnemque interdixit aperturam, ne mors adceleraretur.

Die

Die 5. septemb. oriebatur sensus ardoris cum dolore per universum femur & crus sæviente: nox insomnis.

Biduo post prægressa horripilatione & calore alternis bullulæ gangrænosæ sat magnæ elevabantur ichore turgidæ & dolentes, cum macula lata livida locum antea durum, jam mollem coronante.

Optima antiseptica in - & externe adplicata nec quidquam mutarunt.

11. Hujus pulsus tangebatur debilis, celer, & adeo frequens, ut intra minutum centum & viginti numerarem ictus: vires erant exiguæ, ingens cum adpetitu prostrato sitis, quæque a nycthemeri spatio defuerat subpressa urina, ne quidem cathetere ducenda, quum is intromitti in vesicam non poterat, copiosa nunc illa, & sponte vesperi prodiit.

16. Gangræna peremtus obiit.

Transactis a morte 24. horis instituit anatomen D. Walner hujus nosocomii Chirurgus dexterrimus, vir in praxi chirurgica egregius, quo dissecante sequentia notavi.

Circumferentia femoris mensurata æquabat fere ulnam viennensem.

Intestini coli pars scybalis referta duris, e suo decursu transverso in imum ventrem detracta, omenti ope ad dex-

trum veficæ latus, & peritoneum paulo fupra annulum abdominalem firmiffime adhærebat. Ventriculus erat exiguus. Vefica urinaria inflammata, magna lotii copia diftenta, & adeo ftricta inveniebatur, ut non nifi fortiffima preffione evacuari potuerit.

An circa mortem fpafmus veficæ collum occupavit? An autem fpafmus in cadavere perfeverare poteft?

Spafmum aliquo adhuc tempore a morte perfeverare poffe, monumenta Medicorum teftantur, fic „ & in facie to-„ toque corpore omnes mufculos poft „ mortem adhuc violentiffime tenfos „ rigidiffimofque invenit ILL. PRÆSES. (a) Ejusmodi exempla recenfet Magnif. Profeff. DE HAEN: teftatur enim (b) fe in cadavere 8. a morte horis elapfis fic claufam vidiffe maxillam, ut aperire illam nifi fumma vi nequiret. Et in alio cadavere poft 48. horas maxilla diduci fine plurima vi vectis non potuit, (c) Imo tribus diebus minus fex horis a morte elapfis nemo nifi fummam vim adhibendo maxillam vel leviter diducere potuit. Idem antea obfervaverat in fœmina, quæ a tetano maxillæ rabida ira fufcep-

(a) Ann. Med. II. pag. 57, (b) Rat. Med. Tom. X. pag. 186. (c) Ibidem pag. 123.

ſuſcepto in noſocomio obierat. (d) Et paulo poſt: coli ligamenta tenſiſſima, unde idem contractum valde in longitudine &c. Alio iterum in cadavere (e) pylorus tam arctus inventus eſt, ut calamum ſcriptorium haud admitteret. Tandem ſubjun it: „ Ex præcedentibus quippe patuit, ſpaſmos a morte non raro „ ſupereſſe.

Viſcera abdominalia nil peculiare exhibuere. Dexter pulmonis lobus totus quantus pleuræ arctiſſime adnatus: ſiniſter liber: ambo liventes.

Aſt ſeparato a lumbis peritonæo in conſpectum prodiit ſaccus magnus multum ſupra criſtam oſſis ilei dextri prominens, lividus, qui per pelvim deſcendens cum vaſta femoris mole confluebat. Pſoas muſculus ſocio alterius lateris longe tenuior erat.

Ut autem, quid tumidis his partibus contineatur, melius videri poſſet, aperiebatur in latere externo femur, proſiliit copia aeris crepitantis, una & humor fuſcus putredine adtenuatus ad tres circiter menſuras: partes vero molles maceratæ partim, partim in liquamen putridum reſolutæ fœdo ſpectaculo effluxere

 Fe-

(d) Tom. VI. pag. 158. (e) Ibidem pag. 272.

Femoris fascia lata consumta: glandulæ inguinales quædam induratæ, putrefactæ quædam conspiciebantur. Vasa cruralia erosa circa femoris medium in cavum tumoris aperta hiabant.

Periosteum anteriori parte media consumtum, reliqua nigrum inveniebatur. Os femoris anterius ad unam tertiam longitudinis cariosum, inde deorsum procedendo nigris maculis defœdatum. In crure multa aqua intercus hærebat: musculi ibidem excolores.

CADAVER II.

Textoris filius 14. annos natus e pago procul Vienna distante cachecticus, & calculo vesicæ laborans mense septembri 1773. nosocomio adferebatur.

Nullo morbo, si variolas & morbillos exceperis, adfectus fuerat; neque meminit, ullum e sua familia esse calculosum. Causam vero præsentis mali quod adtinet, ea in longam & repetitam urinæ retentionem rejici posse videtur; etenim pater ejus nimium severus puerum labori sedentario adeo adstrinxit,

ut

ut nequidem ei ad mingendum exire liceret.

Quadriennium autem eſt, ex quo leve incommodum ;biennium, quo dolores majores lotium evacuando pati cœperat, medius vero annus elapſus ex quo hi omni menſe periodice, & quidem circa novilunium per aliquot dies protracti revertebantur dolores.

In noſocomium recepto ſupervenit paroxysmus ſolito ſerius, cujus ſymptomata præcipua erant dolor ſupra oſſa pubis, & ex inguine ad regionem iliacam dextram adſcendens : urina ſubito in fluore ſubpreſſa, aut ſolum guttatim emiſſa : prolapſus inteſtini recti : color penis ex purpureo lividus a continuo adfrictu, & tractatione ob pruritum moleſtum. Noctu dolores exacerbati ſomnum prohibebant. Paroxyſmo autem poſt aliquot dies finito incidit in febrim putridam, quæ vires ejus alioquin paucas in integrum abſtulit.

8. octobr. mane pulſus erat celerrimus, parvus, omni nota inæqualis, & intermittens. Reſpiratio ſumme anxia : de dolore valido ad utrumque illium, vel maxime ſiniſtrum queritur, & urinæardore.

Veſperi vero adceſſit delirium, inquietudo, clamor. Tandem facies col-

labitur, alvum nigram inſcius in lectum dimittit, & hora octava moritur.

Domino WALNER ſectionem cadaveris inſtituente ſequentia inſpicienda ſeſe obtulerunt.

Panniculus adipoſus interſtratus cuti muſculiſque abdominalibus fere conſumtus adparuit; & inteſtina tenuia hinc inde inflammata.

Veſica urinaria exigua calculum oblongum lævem, qui totum explebat cavum, arcte amplectebatur: ſubſtantia vere ejus craſſa, dura, fere ſcirrhoſa, fuſco prædita colore, intus granulis exaſperata erat. Ureter ſiniſter in ſuo decurſu ad veſicam uſque adinſtar inteſtini dilatatus: dexter naturalis.

Renes ichore flavicante turgidi, & quoad ſubſtantiam multum conſumti deprehendebantur.

Pulmo ſiniſter maximam partem pleuræ adnatus, liber omnino dexter: quod vero colorem concernit, is utrique naturalis erat. Utroque in thoracis cavo magna ſeri copia recondebatur.

Si in hoc ægro inſtituta fuiſſet lithotomia, quam male mors operationem inſequuta chirurgi imperitiæ tributa fuiſſet. —!

CA-

CADAVER III.

Sartor 45. annorum initio menſis maji 1774. noſocomium ingreſſus ſequentem ſui morti formabat anamneſin. Conquerebatur nimirum ſeſe per totam hyemem continua adfectum tuſſi, tenacia albaque expectorare ſputa; reſpirationem ſibi eſſe perquam difficilem, & ad motum paulo citatiorem dudum anhelam: ſomno frui pauco, ejusque ſtatim ſub initio ſudorem ad ſcrobiculum cordis prorumpere: adpetitum vigere quidem; ſed ad ingeſta ſequi anxietatem, cum epigaſtrii diſtenſione, adhæc pedibus ſeſe tumere & ſcroto: prægreſſos vero nullos noviſſe morbos, neque cauſam præſentis.

Poſt binas ſeptimanas, quum uſu oxymellis colchici ſe multum percepiſſet levatum, inſciis omnibus diſceſſit, repetiturus laborem, quo familiæ ſuæ proſpiceret egenti. Verum domi notabili, ut fatebatur ipſe, in diæta errore commiſſo, prehendebatur vomitu copioſo, quem debilitas, auctis ſimul ſupra recenſitis ſymptomatibus inſequebatur. Sicque denuo ſub finem hujus menſis noſocomium ingredi coactus eſt.

Reſpiratio tunc temporis illi erat difficilis, paulisper cum ſibilo ſtertens: frequens, & veſpere potiſſimum exacerbata, tuſſis glutinoſa, alba, & ſpumoſa ſputa educebat. Pulſus parvus, debilis, robore inæqualis, ſubin intermittens tangebatur. Adpetitus in integrum proſtratus. Cubare non poterat æger, ſed metu ſuffocationis ſitum in lecto continuo adfectabat erectum. Vigiliæ aderant pertinaces; etenim in ſomnum labenti anxietas, & tuſſis oriebantur cum intentatis ſuffocationis minis. Pallebat facies: gena ſiniſtra tumidula: epigaſtrium prominens: aliqua in abdomine fluctuatio: ſcrotum tumidum, pedeſque. Urina colore rubra inæquale, rubrumque ſedimen deponebat. Alvus bis nycthemero egerebatur. Data ſunt ipſi medicamenta diuretica, pectoralia.

5. junii tumor extremorum tam ſuperiorum quam inferiorum: frigus manuum: prodiere ſputa multo ſanguine tincta: anxietas & ardor in medio pectoris per intervalla variata intenſitate ſæviebant.

9. junii veſperi ſtertor increvit, & ſanuiſcum ſputis majori copia ejiciebatur, pulſus vero haud amplius percipiendus erat. Tandem æger ad ultima usque rationis

com-

compos ſummas inter anxietates ante ſequentis diei auroram fato conceſſit.

Luſtraturus II. hujus cadaver faciem valde tumentem, & lividam, collum, humeros, ſcapulas cæruleas, vaſis turgidis & liventibus perreptatas deprehendi: femora, crura, pedes vulnerati, ſerum flavum fundebant.

Aperto abdomine ſerum cruentum ad 4. menſuras prodiit. Omentum erat ex flavo rubellum, extenuatum: ventriculus prægrandis in anteriori plano lata livida macula notabatur. Hepar ſolito majus. Cyſtica bilis pauca. Pancreas & glandulæ meſentericæ naturales.

Thoracis in dextro cavo ſeri magis rubicundi XXIV. in ſiniſtro XIII. unciæ fluctuabant. Pulmonis ſiniſtri lobus inferior, & dextri medius parenchyma hepatis firmitate ſuperabant.

Pericardium externe ſtriis nigris interſtinctum, intus humorem rubrum, quem ſanguinem dilutum diceres, ad uncias ſex complectebatur.

Cor magnæ molis, flavidum, facile lacerandum; hujus thalamus dexter vacuus: auricula & ſinus liventes: ſiniſter paucum grumoſum continebat ſanguinem.

Seminulares autem aortæ valvulæ tam intra, quam extra ſuam ſubſtantiam

cor-

corpuſcula inſtar oſſis dura, figuræ irregularis continuere, quæ inpediebant, quo minus eæ aut penitus reclinari, aut exacte claudi potuiſſent. Hæ aquæ per aortam infuſæ tranſitum in cordis ventriculum præter morem concedebant, usque adeo rigentes, ut apicem digiti minimi ægre transmitterent.

Separata poſthac per putredinem recenſita corpuſcula grana XXXVIII. pendebant; aqua fortis adfuſa partem eorum ſolvit, reliquum inſtar membranæ emollivit.

CADAVER IV.

Ruſtici Balneatoris tyro delicata corporis compage conflatus, atque a tenera ætate jam minus firmo pectore gaudens, ante triennium acceſſit noſocomium, ut ſectione liberaretur a calculo, cujus ſymptomata dudum crudelia paſſus erat. Querebatur autem dolorem in urethra, dum mingeret pungentem, & in veſica quandoque tantum, ut fere animo linqueretur. Urina pallida, mucoſa horrendum fœtens, & poſt intenſiorem corporis motum ſemper cruenta reddebatur. Cathetere

tere introducto manifestus calculi sonitus percipiebatur.

In nosocomium recepto supervenit acuta febris, ex qua ubi emersit, viribus integre restitutis, præsente celeberrimo Professore LEBER aliisque doctissimis D. D. Medicis, & Chirurgis peritus D. WALNER lithotomiam instituit: qua calculus fere planus, glaber, pollicem cum una quarta longus totidem fere latus albicans educebatur: alter vero utpote nimium friabilis forcipe prehensus in grumos fatiscebat, qui repetitis vicibus partim eximi, partim injectione olei cum lacte misti e vesica elui debuere.

Eluebatur autem per binos ab operatione dies notabilis ramentorum calculi copia, deinceps nil amplius prodiit.

Quod vero hunc calculum concernit, is præter eandem cum priori molem majori convexitate præditus, in sui medio cavum formabat, quo facile amgydalam reciperet.

Vulnus brevi vix non in integrum coaluit, remanente tamen exigua fistula pertinaci, oleum operamque ludente, per quam lotium stillabat eo duntaxat tempore, quo æger nisum moliebatur; id quod maxime tussiendo aut alvum, & urinam excernendo contingebat: Reli-

quo

quo vero tempore more ſani hominis urinam retinere poterat.

Plurimis demum incaſſum tentatis, flexilis catheter per urethram in veſicam inmiſſus juxta mentem cel. Virorum continuo portandus ægro injungebatur, imperata ſimul quiete. Verum urina tam per cannulam, quam per fiſtulam in perinæo hiantem, quemadmodum ante, effluxit, æger autem inſtrumenti ſibi incommodi, imo dolorifici uſum continuare noluit: tandem diſceſſit.

Rediit vero menſe julio anni 1774. nulla calculi, plurima vero phthiſeos provectæ ſymptomata queſtus: hæc autem erant tuſſis frequens cum ſputis flavii, copioſis, in aqua natantibus; ſudores nocturni, macies corporis. Pulſus fortis, celer, reduplicatus: reſpiratio brevis, cum ſenſu coarctationis in pectore percipiendo: decubitus in ſiniſtrum latus difficilis: ungues adunci. Nihilominus tamen adpetitus ad famen usque vi ebat. Quotiescunque vena tundebatur, ſanguis cruſtam denſam, albam in ſuperficie geſſit. Lichenem islandicum, polygalam, (*) lac, aliaque longo tempore ſumſit.s

Circa

(*) vid. clariſſ. Henr. Collin. Obſerv. part II. pag. 208. no. 9.

Circa finem vero ſeptembris acceſſit alvi fluxus torminoſus, debilitans: ſputa pauca prodiere, nonniſi ſummo molimine educenda. Reſpiratio fiebat ſtertoroſa, brevis: vox adhucdum illæſa: anxietas, & ponderis prementis ſenſus e medio ſterno ad latus ſiniſtrum usque pertingebat. Urina toto quo decubuit tempore, intenſe rubebat. Ad hæc conſumtio corporis tanta aderat, ut inſtar ſceleti ſola cute veſtiti æger adpareret. Moritur tandem 4. octobr. anno ætatis vigeſimo ſecundo.

In cute externa abdominis usque ad medium pectus exiguæ puſtulæ milii ſemine minores, partim pellucidæ, opacæ partim, quales in pleriſque phthiſicis circa mortem, aut in cadaveribus eorum ſæpe videre contingit, conſpiciendæ erant.

Glandula thyroidea dura, aſpera tuberculis, e quibus ſuccus inſpiſſatus, diaphanus, & inſtar ſacchari candi coloratus exprimi poterat. Aſpera arteria ſolito rigidior. Pulmones externe tuberculoſi, quorum dexter maximam partem liber, ſiniſter vero totus pleuræ, arctiſſime tamen ad dorſum & ſupremam coſtam adhæſit: diſciſſus uterque foveas oſtendebat pure plenas, digitum capientes.

Ren

Ren ſiniſter naturalis. Verum dexter in ſui medio præter pus tenue, & non nihil flaveſcens, binos calculos complexus eſt; quorum ſuperior pollicem longus, medium latus erat: inferior vero nigrore paſſim maculatus pollicem menſurabat: e cujus corpore ramificationes coralliorum ad inſtar procedebant, ad infundibula renis usque pertingentes: figura inſpectione tabulæ magis, quam ſermone capienda. Vide Fig. I. A. B.

Veſica urinaria nitida ne vel minimum ſabuli continebat. Stylus per fiſtulam inmiſſus circa veſicæ collum, principiumque urethræ, digitum circiter transverſum ante ſphincterem emergebat.

CADAVER V.

Femina 23. annorum phthiſi pulmonali exhauſta 30. Aug. moritur. Hæc præter phthiſeos ſymptomata communia ſæpius urinæ retentionem querebatur, & abdomen quandoque plus minus tumidum, quod vero flatibus copioſe emiſſis ſubſidebat. Prodibat autem tunc temporis ſponte lotium, his contra retentis, & illud retinebatur. Catheteris introductio quandoque ſine ſucceſſu ten-

tentabatur: si tamen successerat, urina penes cannulam externe pro maxima parte effluebat. Præterea tumor in hypogastrio sat notabilis tactu percipiebatur absentibus signis graviditatis.

Aperto abdomine corpus irregularis figuræ, ad sphæricam tamen utcunque accedens, inveniebatur, quod circa ossa ilei latius coloris hinc albi inde cœrulei totam explebat pelvim, & in abdomen adsurgens intestina sursum propellebat. Vesica urinaria ossibus pubis adpressa cum urethra angulum acutum effecit. Uterus sinistrorsum situ obliquo positus; cætera bonus erat.

Erat vero hocce corpus ovarium dextrum libras duas cum una quarta civilis ponderis adpendens. Id ligamentum hujus lateris latum posticæ vesicæ parti nexum transscendebat, inde ossi sacro per fimbrias tubæ firmiter adhærescens. Apertis hujus ovarii membranis sat crassis humor glutinosus, fuscescens profluxit, cum grumis coloris ex fusco rubentis, qui sacci latera & fundum obducebant.

CADAVER VI.

Sex annos emenſa puella variolas, morbilloſque pridem paſſa, 15. Aug. a cane mediocris magnitudinis in humero ſiniſtro, nonniſi induſio veſtito, mordebatur. Quod canem concernit, hunc rabidum dixere nonnulli, negarunt alii. Hoc interim certum, eundem in prætereuntes inſiliiſſe.

Vulnus confeſtim aceto elutum, per 5. circiter ſeptimanas apertum tenetur; queis elapſis mater nil mali metuens id in cicatricem abire juſſit. Puella hucusque valens 9. Octobris ſub mammâ ſiniſtra dolorem per intervalla pungentem ſentit. Ceteroqui hilaris, atque faceta.

10. hujus de dolore ad os ſacrum, & lumbos queritur: adpetitus adhucdum bonus. Verum veſperi cubitum petentem calor intenſus cum jactatione in lecto inquieta, ructibus copioſis, difficili & anhela reſpiratione ſtipatus invaſit. Inſequuta nox turbulenta, quum ſomni ſub initiis ſæpius cum tremore experge facta, frequentiori, ſed vano deſidendi ſtimulo vexata ſurrexerit.

11.

11. ſuboritur anxietas in pectore major: dolores ad umbilicum torquentes: vomituritio: alvus coloris vitellini egerebatur. His viſis mater pulverem antihelminticum a Medico præſcriptum propinat, quem puella difficulter deglutiebat; potum vero theatum paulo poſt oblatum in integrum reſpuit.

Pejus quid latere ſuſpicata mater, amicorum conſilio infantem defert ad noſocomium eodem die veſperi omnibus jamjam corporis muſculis agitatam, inquietam ſumme.

Scarificato protinus loco, a cane demorſo, unguent. ægyptiac. adplicatur, & injicitur clyſma: de præſcripto autem medicamento necquidquam potuit ingeri.

Septima veſpertina continuante corporis agitatione puella ſolito loquacior, oculos huc illuc torquet, nunc torva tuetur, quandoque ſubito expaveſcit, nunc maſticationem fingit, ſingultit. Nihilominus prudens ad rogata reſpondet: ad aquam potandam ſeſe lubens erigit; verum admoto vix labiis poculo, quin imo percepto in cyathum labentis aquæ ſtrepitu, rapto poſtrorſum cum capite collo omnibus convulſa membris torvo adſpectu potum abhorrebat. Vo-

mitu unico materiem pituitoſam pauco ſanguine ſtriatam rejecit.

Pulſus obſcura perceptio; parvus enim erat, debilis, ſolummodo repens, & ita inæqualis, ut poſt binas tresve tales undulationes longa intermiſſio intercederet, antequam nova pulſatio inſequeretur.

Seſquihora circiter elapſa denuo accedens deprehendi priora exacerbari, erumpere in facie ſudorem, calorem intenſum conqueri ægram, horrendum vociferari. Transacta inde ſemihora exſerta extra labia lingua oris ardore ſitique ſeſe torqueri hucuſque mente præſens adſerebat. Potum petenti aqua porrigitur, cujus parcam copiam deglutivit, reliquum ore rejecit. Minuto poſt convellitur, oculi horrendo ſpectaculo rotantur, lingua iterato turpiter exſeritur, livent labia, anguli oris huc illuc trahuntur, opacantur oculi, dilatatur pupilla, ſaliva ſpumanti os repletur, citiſſime moritur.

Cadaveris ſectione 36 a morte horis inſtituta cutis abdominis leviter virideſcens invenitur, & maculæ latæ per totum truncum, & extremitates diſperſæ, ex purpureo liventes. Motu inter ſectionem cranii facto liquidi ſpumoſi quid ore

pro-

profluxit. Cranium cæruleum, quo ablato, dura meninx parum, pia vero tota ad imos uſque gyros ſumme inflammata adparebat. Subſtantia corticalis magis rubella cernebatur, ac in infante aliquot ſeptimanarum eſſe conſuevit. Sinus longitudinalis vacuus, in lateralibus parum ſanguinis leviter grumoſi hærebat. Vix lympha in ventriculis. Plexus choroideus utrinque ruberrimus, turgidiſſimus ſanguine. Cerebellum rubicundum.

Linguæ externa ſuperficies pallida; diſciſſa naturalis coloris. Tonſillæ, & uvula a naturali ſtatu non abſcedebant.

Epiglottis totusque larynx inflammatus. Muſculi meſochondriaci intenſiſſime rubentes. Materies ſpumoſa pauca pallide flaveſcens per totam hærebat trachæam, circa bronchia vero paulo major hujus copia preſſione pulmonis adſurgens aderat. Thyroidea glandula ex obſcuro rubore in livorem tendebat. Oeſophagus ad pollicem ab origine inflammatus.

Pulmones anteriori parte rubor, ac ſi cinnabari injecti forent, tingebat; poſtrorſum profunde rubri, aere turgentes conſpiciebantur, cum numeroſis bullulis aereis horum ſuperficiem tenentibus.

bus. Ad hæc lobus ſiniſter ſuperior binis locis ejuſmodi veſiculis in canalem cylindricum confluentibus trifariam ſubdiviſus erat: ambo autem canales ab anteriori pulmonis margine poſtrorſum tendentes, acu puncti in integrum ſubſidebant.

Siniſtro in cordis thalamo bina filamenta polypoſa, flava, cum pauco ſanguine: in dextro eadem filamenta, ſed firmius columnis adhærentia; nullus autem ſanguis hoſpitabatur.

Arteriæ majores vacuæ, venæ plenæ ſanguine rubicundiſſimo, diſſoluto, & ab aeris acceſſu minime concreſcente.

Meteoriſmus abdominis. Jejunum, & ileon, quoad externam ſuperficiem bile tincta, flatu diſtendebantur. Colon ſolum circa finem, & renem ſiniſtrum arctum, cætera flatu turgens. Bilis pauca, profunde flava. Hepar, pancreas, lien, renes a ſtatu naturali non receſſere.

Ventriculus exiguus, vaſis ſanguineis per omnem curvaturam minorem turgidis præditus, flavum cum levi virore liquidum ſpumoſum cavo recondidit, & lumbricum 4. pollices longum, qui vulneratus lacteum fundebat humorem.

Pleu-

Pleuram utrinque, diaphragma maxime in tendinoſa parte inflammata deprehendi.

Fœtorem vero ingentem cadaveris, quem Auctores nonnulli adnotarunt, nemo noſtrum percepit.

CADAVER VII.

Scriba 35 annorum, tenera corporis conſtitutione, & exili a natura voce donatus, continua tamen, ut referebat, hactenus valetudine uſus, initio anni 1774. abſque nota cauſa hæmoptoe tentabatur, cui ſola venæſectione adeo medicatus erat, ut officium repetere poſſet. Interea tamen ab eo tempore levem, eamque ſiccam tuſſim exortam querebatur.

Ineunte vero menſe ſeptembri idem, at majori vehementia malum, neque V. S. aliisque adhibitis amplius compeſcendum revertebatur. Quare 29 hujus noſocomium petiit, corpore ſat extenuatus, cachecticus, tuſſiendo ſputa tenacia ejiciens, partim ſanguine ſtriata, partim pure flavo miſta. Decumbere in ſiniſtrum latus, quin angeretur, non poterat: ſpirabat difficulter. Pulſus erat

 celer,

celer, contractus: adpetitus autem bonus. Sanguis vena eductus, crusta phlogistica tectus adparuit.

Repetebat autem 12. dierum spatio sanguinis sputum quater, quod toties vena secta, quamvis non diu conticuit. Interne utebatur æger ex præscripto Perill. ac Clariss. COLLIN Physici nosoc. ordin. radice saleb in decocto, cujus libræ grana octo aluminis addebantur, & lenibus paregoricis.

Circa medium octobris oriebatur debilitas magna, cum respiratione anhela, brevi, stertorosa, & vocis raucedine. Pulsus erat celer, robore plus in sinistro, minus in dextro carpo inæqualis. Decubitus semierectus. Hæc dolor intra 3. & 4. costam veram sinistram leviter pungens comitabatur: sitis multa, cum prostrato jam a quatriduo adpetitu: vigiliæ continuæ: urina pallida cum sedimine albo, inæquali. Interea æger neque de sudore, alvi profluvio, aut pedum œdematoso tumore, symptomatibus scilicet phthysicis circa ultima alioquin familiaribus, quidquam patiebatur. Moritur 20. hujus.

In cadavere cœcum intestinum in pelvi locatum, & vesicæ adcumbens; processum ejus vermiformem cum omenti por-

portione connatum, ad annulum abdominalem firmatum inveni. Pars omenti, quæ colon flatu tumens e ſua ſede detraxit, per annulum dextrum in inguen egreſſa, nodum lateribus concretum ibidem efformabat. In reliquis nil præter naturam.

Pulmo dexter inferne diaphragmati, ſuperne quatuor primis coſtis, eo firmius, quo altius adfixus, in tubercula numeroſa degeneravit, quorum quædam pus, alia nigram, ſpiſſamque materiem, alia demum alba, & dura corpuſcula, ſub acie velut ſabulum ſtridentia, continuere. Superne in ſubſtantia pulmonis pone primam coſtam cavum aderat, binos pollices latum, pure plenum.

Pulmo ſiniſter, colore griſeus, per omnia liber, externe granulis aſper, preſſus crepitans volumine dextrum longe ſuperabat: ex quo ubicunque vulnerato liquidum copioſum, dilute flavum, accedente preſſione multum, & pertinaciter ſpumoſum prorupit.

An fuit Hydrops pulmonis ſiniſtri?

An omnis, qui ſpumoſam aquam in pulmone gerit, vivus fuit merſus? (t)

(t) De his legend. Magnif. Profeſſ. DE HAEN Rat. Med. Tom. XV.

CADAVER VIII.

Rusticus torosus, ac perfecte quadratus, primum supra vicesimum emensus annum, vesicæ calculo jam a quadriennio tortus, 22da Octobris febri acuta e vivis rapitur. Transactis a morte 24. horis, quum in cadavere institueret lithotomiam expertus D. Walner, ut discipulis operationem monstraret, facta sectione sinistrorsum laterali pus dilutum, lactei coloris ad aliquot uncias effluebat: Calculus vero forcipe prehensus ita rumpebatur, ut fere una tertia totius pars frustillatim extrahi debuerit. Residuo interea, ne & id fatisceret, in vesica relicto, aperitur thorax, in quo pulmo anteriori facie uterque naturali colore præditus invenitur. Dexter pleuræ vehementer inflammatæ, ope membranæ flavæ, quam phlogisticam vocant, circa tertiam, quartam, & quintam costam, nexu non adeo firmo adhæsit; parte postica purpureus; duritiei plus, quam hepaticæ, coloris intus gryseì: Cujus frusta secta in aqua fundum petebant: supremi lobi pars dorso vicina

adeo

adeo mollis, ut facile digitis in pulpam tereretur.

Pulmo finister, præter eundem cum præcedenti colorem, undique liber, perque omnia mollis deprehendebatur. Horum vero uterque in frusta dissectus expressione liquidum dilute rubrum, spumosum ad uncias XV. fundebat.

Thalami cordis polypos ultra pedem longos in arterias progredientes nil sanguinis, complectebantur. Pauca in trachæa & bronchiis spuma. In abdomine nil peculiare.

Ren uterque pallidus. Dexter sex pollices cum uno tertio longus, quatuor latus; undique tuberculis flavum pus fundentibus obsitus erat. Vide Fig. II. A. Cujus substantia in flaccidum adtenuata saccum, liquido diluto, & albicante turgebat. Duplici ejus pelvi invicem non communicanti, duplex ureter continuabatur: quorum inferior superiorem amplitudine duplo superabat. Ambo in distantia a vesica pollicari, E ad se mutuo accedentes, simplicem canalem mentiebantur, qui tamen, ut adcuratiori deinceps examine constitit, duplex ad finem usque decurrebat; membranis utriusque inter se firmissime nexis, & nonnisi cultro separandis.

Ea-

Finis autem ſuperioris pollicem infra inferiorem in interna veſicæ parte pone hujus orificium, inferioris vero ſuperiori & paulo poſteriori loco hiabat; id demonſtrantibus flatu, & aqua injectis.

Ren ſiniſter minus præcedenti flaccidus, tres pollices longitudine, latitudine unum metiebatur B. Ureter ejus mox ubi e rene emergit, binos fere pollices æquans, variis inde locis anguſtior, variis ſemipollice latior; in loco C. Calculum circiter 8. linearum complectebatur, quem intus reliqui.

Veſica urinaria D. exteriori membrana ad muſcularem uſque abjecta, 5. lineas craſſa, calculum glabrum, ſubflavum, ſeſquipollicem longum, drachmas Xβ. ponderantem continuit, cujus in medio corpus nigrum ſpongioſum F. preſſione liquidum ſudans, videre erat. A ſiniſtro veſicæ latere cavum erat, peritonæo tectum, ſemilibram liquidi capiens, ex quo ſupra memoratum pus fluxerat, dum lithotomia in cadavere tentabatur.

CADAVER IX.

Mulier ſecundum & quadrageſimum annum agens, decem matrimonii tempore enixa proles, ſepties abortum paſſa, cum ingenti abdominis totius intumeſcentia, jam a biennio, anno circiter poſt ultimum abortum, ut ajebat, exorta, in noſocomium recipitur.

Faciem, pectus, brachia ſumma macies, extremitates vero inferiores oedema occupabat. In abdomine fluctuatio percipiebatur.

Præterea menſtruo fluxu triennio carere, & novem menſium ſpatio aſthmaticis inſultibus diverſo tempore ſine lege redeuntibus ſeſe tentari querebatur.

Die 16 proxime elapſi Novembris invadebatur dolore lateris ùtrinque pungente, cum tuſſi pauca, & dolorifica ſtipato, pulſu febrili, duro, forti. Sanguis vena eductus in inſulam illico coiit, multo ſero innatantem, cruſta lardacea tectam.

Mira certe frigidi hydropis cum inflammatorio morbo complicatio! — 20. hujus moritur.

Lu-

Lustraturus cadaver in cute pectoris & abdominis similes, ac in cadavere IV. pustulas offendi. Filum a spina superiori ossis ilium ad alteram ductum pollices viennenses 20. cum dimidio mensurabat. Pondus abdominis dextrorsum gravitans cadaver supine collocatum e recto situ continuo dextrorsum obliquabat.

Abdomen aperturus, quum scalpelli acie saccum peritonæo anteriori parte firmissime adnatum casu vulnerassem, copia liquoris fusci, & velut ovi albumen tenacis profluxit.

Erat vero saccus iste ovarium dextrum, colore undique albo nitens, & pulcherrimo vasorum rubrorum reptatu interstinctum; circa cujus faciem posteriorem tuba Fallopiana 8. fere pollices longa adscendens, membranæ tenuissimæ ope adfixa erat; extremo fimbriato libere fluctuante.

Evacuato liquido superius descripto, & diductis membranis alter conspectui sese obferebat in eodem ovario saccus, qui libras quinque & mediam civicas pendens, serum diaphanum, salsum leviter, citrini coloris continuit: & tandem tertius a latere præcedentis versus hepar, qui materiem pultaceam, ut fœces alvi-

næ

næ coloratam, inodoram tamen, pauca copia complectebatur.

En triplex in uno eodemque ovario recessus! En triplicem eamque diversam ibi contentam materiem! —

Interna parietum facies numerosis vesiculis inter se racematim coagmentatis prædita erat, quæ apertæ humorem album, tenacem plorabant. Sinistrum ovarium sex lineas vix superabat.

In cavo abdominis paucum serum citrini coloris, pellucidum; ventriculum & intestina sursum propulsa, hepar solito durius, cysticam bilem pallide flavam, & tenacissimam inveni.

Firmissima cordis compages, cujus in dextra auricula polypus flavus hærebat: uterque vero thalamus inanis erat.

Pulmo sinister pleuræ inflammatæ totus adcretus, & diaphragmati, volumine parvus, hepar duritie superabat: colore intus cinereus, in aqua gravis fundum ilico petebat. Dexter bonus.

Aspera arteria juxta longitudinem secta multa spuma flava scatebat. Presso tandem pulmone dextro liquidi flavicantis & tenaciter spumosi maxima per trachæam copia effluxit; nihil vero compressione sinistri.

Eodem

Eodem recte tempore, quo hæc ſcribuntur, adſertur cadaver hominis circiter 20 annorum, qui 28 Novembris mane tranſiturus congelatum Danubii amnem crepitante ſub pedibus, ac infracta demum glacie ſubmerſus dicebatur. Cadaver 29 hujus, quum ultra 24 horas ſub aquis hæſiſſet, extractum, interea ſupra glaciem repoſitum. Tandem noſocomio advectum a ſummi Prætoris delegatis 2. Decemb. luſtratum.

Hoc facto accedens 3. Decemb. cadaver una cum veſtimentis totum gelu induratum inveni. Perſciſſa juxta longitudinem aſpera arteria, adhucdum integra, primo intuitu nil ſpumæ manifeſtabatur, quæ tamen accedente pulmonis compreſſione, licet minori, ac in præcedenti cadavere copia, in trachæam adſurgebat. Fruſta a pulmone abſciſſa, & expreſſa, liquidi ſpumoſi, ſubflavi minorem, ac in cadavere ſeptimo, quantitatem largiebantur.

CADAVER X.

Serarius undeviginti prætergreſſus annos, aſcite turgens in noſocomium receptus, ſequentem ſiſtebat anamneſin.

Bi-

Binis antequam intumeſceret annis meminit, ſeſe dolore in hypochondrio dextro pungente, cum vomitu atque acuta febri juncto fuiſſe divexatum; hunc morbum ſequenti recruduiſſe anno, utrumque eadem methodo fuiſſe tractatum, niſi quod in priori venæſectionem celebraverit, neglexerit in poſteriori.

Poſtliminio vero ortus eſt abdominis hydrops, qui continuo ingraveſcens vim remediorum eludebat. Quare noſocomium adiit 8. junii 1773. præfato tres, & quod excurrit, annos adfectus malo.

Quæquæ ars medica in ejuſmodi morbo efficaciſſima, tutiſſimaque novit, etſi ægro data, adeo exiguum ſortiebantur effectum, ut, quamvis urinæ laudabili copia, & bonæ prodirent notæ, abdominis vaſta moles haudquaquam collaberetur. Effectum quidem, ut integros dies extra lectum verſari, & intra amplam noſocomii aream, favente tempore, obambulare valeret, & projectus qui fuerat, renaſceretur adpetitus. Interim quoties motum nimis intenderet, anhelitum cum diſpnœa oriri querebatur.

Hoc in ſtatu 14. Aug. 1774. ultroneus, & ut ajebat, ſacram obiturus peregrinationem noſocomio egreſſus eſt:

interim consueto opificio impar, vitam corrogando stipem eo usque triverat, donec 11 martii 1775 a loco 20 milliaribus Vienna distante totus itinere fractus denuo reversus esset.

Ingens tunc illi erat abdomen sesquiulnam circumferentia exæquans, fluctuans, perque omnia tensum. Umbilicus prominens: utrumque brachium macie attenuatum: femora, crura, pedes intercute turgentia sero. His adde ruborem intensum admoto fugientem digito, eoque sublato redeuntem, qui tensione atque urente dolore stipatus, sinistrum femur ad extrema pedis usque occupabat.

Difficilis respiratio; sitis, frequens tussis nihil præter mucum educens ægrum divexabant. Vomuerat semel atque iterum biliosa, pauco cum glutine mista. Alvus jam per aliquot dies laxa, nycthemeri spatio septies & amplius fluebat: Urina crassa, turbida, ex qua quod subsedit, lateri contuso perquam simile videbatur.

Pulsum in utroque carpo frequentem, & pauco quod habuit, robore inæqualem, inæqualiter quoque, & sæpe intermittentem deprehendi; adeo, ut jam omni altero, tertiove ictu interruptus,

ruptus, jam post plures pulsationes primo unus, aut bini simul desiderarentur ictus.

17. mart. eadem prorsus rerum facies, præterquam, quod epidermis femoris sinistri ad pedem usque in bullas serum maxima copia plorantes, elevaretur, scrotum intumesceret, & vomitus jam per aliquot dies sileret.

18. Vesperi pulsus maxime debilis erat, ut prius intermittens, & omni inæqualitatis genere perturbatus: levis stertor anxie spiranti oboriebatur: abdomen fiebat molle: urina fere crocea, cum eneoremate suspenso: intolerabilis sinistri femoris ardor.

Hora denuo media decima accedens inveni stertorem ingravescere, tumidulam paulo prius faciem nunc collabi, visum hallucinari, subsilire tendines, & partis ante pauca minuta acerrime dolentis obrepere insensilitatem. Liquido tandem fusco repetitis vicibus ore naribusque rejecto, protinus vivere desiit.

Igitur in causam aliquorum saltem symptomatum, præprimis vero irregularis adeo pulsus cum intermissione, integro, quo decubuit octiduo perennante, inquisiturus, 20. mart. anatomen suscepi.

Femur una cum continuato ſibi crure livebat, maculis latis, rubrum minii colorem æmulantibus variegatum. Scrotum, quod magnitudinem binorum virilium pugnorum adeptum, ad vaginale teſtis involucrum usque ſero in cellulari tela ſeſe inſinuante diſtendebatur. Abdomen molle, binos a priſtina menſura pollices amiſit: eo vero aperto ſerum citrini coloris diaphanum prorupit, pauco, quod ultimo prodiit excepto; id enim alba flocculenta materie turbidum erat: neutrum tamen fœtidum, niſi nauſeoſum odorem velis, cunctis mortalibus, quin & recens mactatis animalibus a morte communem. Id ſane mirum eſt, quinque annorum, & trium fere menſium ſpatio concluſum in abdominis cavo ſerum, nulla putredinis nota fuiſſe contaminatum. An id ſoli duntaxat negato aeris acceſſui tribuendum?

Celeberr. SAUVAGES (a) meminit mulieris per octo annos aſciticæ, e cujus cadavere vix cute pertuſa amurcæ fœtidæ copia ad libras XX. medicas proſiliit, quæ intra muſculorum abdominis tunicam, & peritonæum continebatur. Et in abdomine fœminæ (b) latuit ſerum copio-

(a) Noſolog. Method. Tom. II. pag. 508.

(b) ILLUSTRIS. PRÆS. Ann. Med. II. pag. 245.

copiofum nigrum, fœtidum, quod totum omentum in frufta confumfit, &c. Porro in cavo ulceris, quod hepatis fcirrhofi medium tenebat, liquor niger, fœtidus, acer latuit. (c) In obfidione Bredana, graffante in urbe pefte, fanguis infectorum adparebat lividus, fœtidus, non concrefcens. Quid? quod & medulare oleum intra ipfiffima offa in olidiffimam faniem degeneraffe vifum eft. Imo anterior cerebri lobus dexter fere totus in fœtidiffimam putrilaginem diffolutus vifus eft ILLUSTRISS. PRÆSIDI (d): ad quem certe locum nullus aeri acceffus datur.

In inteftinis nil præter naturam.

Omentum exiguum innumeris foraminulis undique pertufum. Hepar paulifper folito durius, intus flavum: in gibba vero fui parte craffa, alba, coriacea fere membrana, numerofis inæquali foveis inveftiebatur. Similis lieni membrana.

Veficula fellis alba, quoad fubftantiam craffa, contracta, in cavo vix drachmam liquoris fubvifcidi, leviffime flavicantis continuit; vix bilis nomine digni. Cyfticus ductus præ anguftia filum

(c) Ibidem pag. 239.
(d) l. c. pag. 250.

ſum æneum $\frac{1}{4}$ lineæ partem diametro craſſum ægre admiſit.

Prægrandis ventriculus, qualis helluonibus eſſe ſolet, adtollebat epigaſtrium in tumorem, antequam ſecaretur abdomen: diſſciſſus pultem fere nigram, gravemque complexus eſt, ex quo hinc inde perquirendo, baccas, juniperinis, quoad formam ſimiles, madore mollitas colligere licuit. Tunicam ejus villoſam maculæ profunde rubræ fœdabant, quarum maxima ex œſophago deſcendens, ambiensque cardiam per totum expanſa fundum in medio majoris curvaturæ finiebatur. His adde foveas plures, tanquam ab eroſione hujus tunicæ natas. Id vero monendum, ægrum toto octiduo nulla adfecti ventriculi ſymptomata, ſi vomitum, cujus memini, exceperis, conqueſtum fuiſſe.

Pancreas induratum: renes præter arctam ope tenuis telæ cellularis cum peritonæo concretionem, nihil peculiaris exhibuere.

Diaphragmatis in multam thoracis partem convexa fornix, ſpatium pulmonibus arctum reddidit. In pectore nulla aqua. Pulmo dexter tribus, ſiniſter quinque coſtis ſuperioribus, dorſo, pericar-

ricardio, & diaphragmati firmiter adnatus, cetera uterque bonus.

Pericardium cordi universo adeo arcte adcretum, ut nequidem maceratione per 14. dies in aqua instituta ab eodem, nisi cultro solvi potuerit. Id circa basin cordis, & planum ejus posterius in massam duram, cultro resistentem, albam, cartilagini omni dote similem, plus quam lineam crassam abiverat. Anterius ad basin cordis ossiculum 11. lineas longum, binas latum, cor inter & pericardium continebatur.

In thalamis, & vasis majoribus cruor in grumos coagulatus hærebat.

Sequitur pro coronide historia feminæ cum tumore stupendæ magnitudinis in humero dextro, cujus effigiem cura D. Walner ad lectum ægræ delineatam, æri incisam fini adjungere non dubitavi.

Mulier 48. annorum, integra semper, ut ajebat, valetudine usa, ante 4. annos morbo prehendebatur acuto, a quo elapsis circiter quatuor septimanis in integrum convaluit. Verum catamenia, queis huc usque semper regularibus gavisa erat, substiterunt, cessarunt.

Post aliquot inde menses oriebatur in summo humero, & brachio dextris sen-

ſus quidam formicationis, cui ſeſe temporis lapſu, dolores pungentes, tandem fortiter lancinantes adſociabant, qui poſt biennium adeo increverant, ut ægra diu noctuque inde adfligeretur.

Præter multa conſilio Medicorum, Chirurgorum, & mulierum adplicata, venæſectionem in brachio adfecto inſtitui curavit, qua effectum, ut dolores exacerbarentur.

Progrediente demum continuo malo in anteriori humeri parte tumor elevabatur, qui paulatim increſcens aliquot tubercula parva in ſuperficiem protuſit: moles vero tumoris magnitudinem adepta eam, ut baſi quatuor cum dimidio, altitudine tres pollices menſuraret, aliquanto tempore inmutata perſtitit, adplicato vero quodam emplaſtro, ut retulit, albo indies velociter aucta eſt. Quare ægra, quum varia unguenta, litus, emplaſtra, ſuffitus, & fotus incaſſum tentaſſet, emuncta penitus mariti crumena, 30. mart. ann. 1774. viribus exhauſta, cachectica noſocomium ingreſſa eſt.

Figura & ratio, qua ſe ad reliquum corpus habuit tumor, melius tabula ac verbis exprimi poteſt. Referebat autem utcunque cucurbitam amplam, inverſam, fundo ſurſum, collo deorſum ſpectantem.

tem. Volumen ejus, quod ad caput ægræ ſe habuit circiter ut tria ad unum, ſummum humerum, medium claviculæ, & oſſis humeri, poſterius vero totam ſcapulam abſcondens, e transverſo ſternum anteriori parte adtingebat. Adhæc minores tumores hinc inde coacervati, ei inſidebant, quorum maximus verſus pectus baſi cartilaginea ſurgens, ſuperne veſiculis ichorem tenentibus tectus erat. Eadem fere reliquorum facies, niſi quod minores duriori ceteris compage conflati eſſent. Superficies poſtica minus anteriori convexa, nullis tuberculis aſpera deprehendebatur. Mobilitas autem humero nulla, exigua antibrachio, carpo naturalis erat: in quo pulſus continuo febrilis, parvus cum aliqua tenſione percipi poterat. Inferior brachii pars ſiniſtro longe macrior: mammæ flaccidæ fœde pendebant.

Dolores diu noctuque lacerantes, quammaxime ad tempeſtatum mutationes ſæviebant Somnus erat paucus, adpetitus nullus.

Celeberr. noſocomii Phyſicus Ord. D. COLLIN curam palliativam inſtituit, & mala omni modo lenire conatus eſt.

Vidit hanc feminam *Illustriss.* D. PRÆSES: viderunt eam multi alii quum Medici, tum Chirurgi.

Elapsis circiter 8. diebus parte laterali, exteriori percipiebatur fluctuatio, cutis continuo tenuior fiebat, & quinta ab ingressu in nosocomium hebdomada sponte rupta, humorem tenuem fuscum exiguo foramine plorabat: quo vero dilatato, liquidum crassius, grumosum, striis sanguineis interstinctum, & teterrimam mephitim spargens paulo ultra binas mensuras effluxit. Cavo plumaceolis camphorata mucilagine gravidis repleto, interne dabatur cortex peruvianus cum decocto ex radice saleb, cujus libræ, vitrioli spiritus adjiciebatur drachma.

Nihilo secius tamen proserpens gangræna integumenta cavi tridui spatio usque adeo consumsit, ut manibus & oculis liber accessus daretur, quo versus scapulam, pectus, & partem tumoris anteriorem corpora, ut cartilagines dura detegebantur, & cryptæ, quarum illæ ichorem, hæ sanguinem solutum, aliæ grumos continuere. Putredo autem cuncta undique depascens coerceri non potuit; & ægra 12. maji diem obiit supremum.

In

In cadavere partes molles, quas malum obſedit, in liquamen putridum ſolutæ: ſcapula tota, media clavicula, coſtarum pars tumori ſubjecta, & oſſis humeri tertia adeo çorroſa, & emollita inventa ſunt, ut fere digitis conteri potuerint. Reliqua vero humeri pars, & intercoſtales interni muſculi a ſtatu naturali vix recedebant. Ulteriorem autem cadaveris explorationem intolerabilis fœtor inhibuit.

THESES.

I.

In cadavere tantum invenitur ille corporis ſtatus, in quo erat, dum morti proximum fuit; plurima inveniuntur per morbum mutata, quæ, utpote effectus morbi, male pro ejus cauſa venditantur. *Illuſt. L. B. van* SWIETEN.

II.

Si cauſa diarrhœæ in primis viis hæret, tunc longe facilius curatur, quam ſi a vitio cujuſdam viſceris, aut maſſa ſanguinea corrupta dependet. ILLUSTRISS. PRÆSES. DE STÖRCK.

III.

Ex liquidi ſpumoſi in trachæa, aut pulmone præſentia non licet ſtatim conficere hominem vivum in aqua ſubmerſum fuiſſe. MAGNIF. PROFESS. DE HAEN.

IV.

Kermes minerale, & ſtibium cum oxymelle ſimplici, aut ſquillitico data, multorum obſervatione emeſin non excitant.

V.

Verum etiam kermes cum acido vitriolico datum rarius vomitum ciere viſum eſt.

VI.

Acidum vitriolicum vim opii ſoporiferam non infringit.

VII.

Viarum urinariarum incommoda ab adplicatione veſicantium oriunda admodum rara ſunt.

VIII.

Oxymel colchicatum ictericis ſumme proficuum.

IX.

In Hydrope quandoque ejus usum ad tempus suspendere oportet, dum malum pertinax non cedit, aliaque specifica tentare, his vero nihil efficientibus ad id denuo recurrere: hacque ratione ægros jam desperatos complures curatos vidi a celeberr. Viro Henr. Collin.

X.

Camphora summo cum ægrorum emolumento magna dosi iis in casibus datur, in quibus eam commendat Cl. Collin; modo serventur cautellæ ab illo præscriptæ Observ. Parte III.

XI.

Pulsus unius carpi sæpe differt ab eodem alterius carpi.

XII.

Febres intermittentes vernales magis ad naturam inflammatoriam, autumnales ad biliosam accedunt.

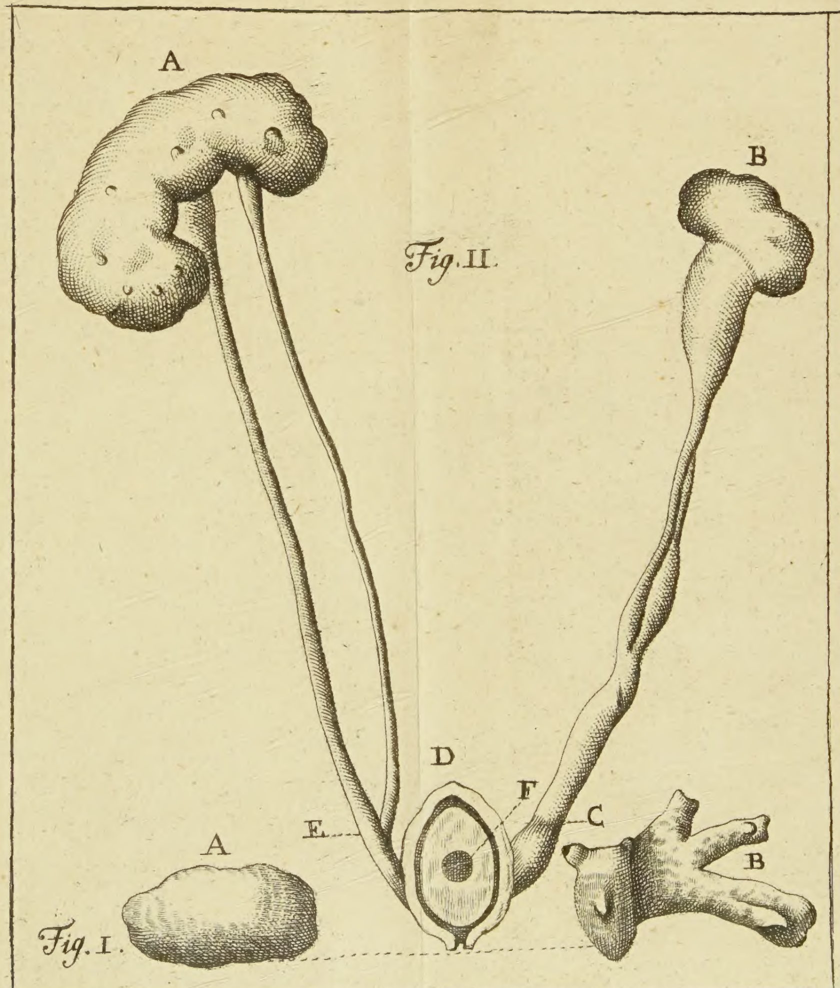

A
B
Fig. II.
D
F
C
E
A
B
Fig. I.

Fig. III.

